
KATARINA KOPREK: *MODALITETI GREGORIJANSKIH NAPJEVA –
POVIJESNI PREGLED I INTERPRETACIJSKE MOGUĆNOSTI*

Saznanja o modalitetu u glazbi posljednjih godina bitno su uznapredovala, što potvrđuje i ova knjiga dr. sc. Katarine Koprek. Danas se ta saznanja više ne smatraju polaznom točkom obvezatnom u svim istraživanjima u ovom polju, već dolaznom točkom dugog razvojnog procesa. Saznanja u ovoj knjizi nisu finalna i konkluzivna, već su sintetizirana usmjeravajući čitatelja na širu vizuru fenomena modalnosti. Ovdje se različiti vidovi promatranja modalnosti sintetiziraju da bi doveli do njezine praktične vrijednosti. Autorica izlaže modalne faktore jednostavno i jasno, povijesno i liturgijski kronološki i s tehničkim karakteristikama uvjetovanim tekstualno-melodijskom i modalno-egzegetskom analizom liturgijskih recitativa svetkovina, reljefnim prikazima i aforizmima iz opatije Cluny u svjetlu pisane liturgijsko-glazbene tradicije (tonarija) istoga povijesnog razdoblja, *ethosom octoechosa* te srednjovjekovnim tumačenjem *ethosa* osam modusa. Nadalje, promatra se modalitet i etički pristup gregorijanskim napjevima kao nasljedni fenomen glazbe iz grčke filozofije i kulture u kršćanskoj filozofiji i kulturi te sustav klasifikacije gregorijanskih napjeva (*octoechos*) preko periodizacije modalne evolucije, arhaičnog modaliteta (do IV. stoljeća) i modalne evolucije arhaičnih modusa (modalitet od IV. do VIII. stoljeća) preko kriterija za proučavanje modusa *octoechosa* i melodijskih formula. Ovo je prvi važni korak u sveobuhvatnom promatranju ove značajne discipline gdje se nameću novi afiniteti nadogradnje modusnog suponiranja. Sve spoznaje upućene su pravilnoj interpretaciji *ethosa* gregorijanskih modusa te upoznavanju terminologije koju autorica preuzima od ›otaca‹ suvremene modalitetne znanosti benediktinca dom Jean Clairea i mons. Alberta Turca te ih po prvi puta kontekstualizira s hrvatskom terminologijom isprepletenom i produbljenom multifunkcionalnim vidovima s drugim disciplinama koje su uključene u gregorijansku egzistenciju: liturgija, teologija, tekst, egzegeza, tradicija, itd. Napose se daju izdvojiti analitički dijelovi koji imaju metodološku vrijednost u pristupačnosti, jasnoći i liturgijski kronološkim primjerima koji će zacijelo poslužiti u pedagoškim nastojanjima razumijevanja logične strukture, evolucijskih procesa i analitičkog promatranja te dovesti do praktične upotrebe istih.

Shvaćanje i razumijevanje važnosti složene strukture modalnosti skida s »blaga neprocjenjive vrijednosti« debeli sloj prašine da bi se sveto pjevanje istaknulo između ostalih izraza umjetnosti i što tješnje združilo u liturgijskom sebedarju, Riječi koja tijelom postade.

Izv. prof. art. Blaženko Juračić

ISSN 1330-1128 (Tisak) • ISSN 2584-4059 (Online)

UDK: 78+39(497.58) • CODEN: BAGLEC

BAŠĆINSKI

JUŽNOHRVATSKI ETNOMUZIKOLOŠKI GODIŠNJAK • ETHNOMUSICOLOGICAL YEARBOOK OF SOUTHERN CROATIA

GLASI

• GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK – EDITOR-IN-CHIEF

• MIRJANA SIRIŠČEVIĆ

• GOST UREDNIK – GUEST EDITOR

• VITO BALIĆ

• KNJIGA 14

• SPLIT

• 2019.

ADRESE AUTORA

Izv. prof. dr. sc. Vedrana Milin Ćurin, Umjetnička akademija u Splitu, Fausta Vrančića 19, 21000 Split, Hrvatska, vedranamilincurin@gmail.com

Dr. sc. Sara Dodig Baučić, asistent, Umjetnička akademija u Splitu, Fausta Vrančića 19, 21000 Split, Hrvatska, saradodig@gmail.com

Dr. sc. Marina Bazina, viši asistent, Sveučilište u Mostaru, Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti, Studij glazbene umjetnosti, Matice hrvatske b. b., Mostar, Bosna i Hercegovina, marinna.bazina@gmail.com

Andro Čalo, Franjevačka klasična gimnazija u Sinju, Ulica Franjevačke klasične gimnazije 22, 21230 Sinj, Hrvatska, andro.calo27@gmail.com

Anamarija Tadin, stručni suradnik, Umjetnička akademija u Splitu, Fausta Vrančića 19, 21000 Split, Hrvatska, amtadin@gmail.com

Josip Dragnić, Udruga MAG, Vukovarska 110, 21000 Split, Hrvatska, udrugamag@gmail.com, www.magfestivalsplit.com

Izv. prof. dr. sc. Davorica Radica, Umjetnička akademija u Splitu, Fausta Vrančića 19, 21000 Split, Hrvatska, radicad@umas.hr

Marija Bešlić, Kaštel Kambelovac, Hrvatska

Izv. prof. Blaženko Juračić, Umjetnička akademija u Splitu, Fausta Vrančića 19, 21000 Split, Hrvatska, blaz.juracic@gmail.com